

Ủ ban Công lý và Hoà bình trước những bức xúc của xã hội: Độc lập không thành thật

Chúng ta đang sống trong một xã hội đầy bức xúc. Không một lĩnh vực nào không có bức xúc, không có khiếu nại, khiếu nại. Những vấn đề liên lạc của đất nước như an toàn lãnh thổ, an ninh biên giới, những vấn đề của con người như dân chủ, dân sinh. Những chính sách giáo dục, y tế, ô nhiễm môi trường, giao thông tắc nghẽn. Những phá thai diễn ra tại những lao động. Những tôn giáo, văn hóa... Những ai cũng nghe tiếng kêu ca, than vãn không chỉ ở văn phòng tiếp dân, trên công quyên, trên diễn đàn quốc hội, báo chí mà cả bên bàn tiệc, quán trà. Theo báo cáo của Ủy ban Thanh tra Nhà nước, trong 5 năm (2006-2010) có tới 1 574 750 người đi khiếu nại trong đó có 1 515 đoàn khiếu nại đông người, có đoàn đông tới 600 người. Có người đi khiếu nại ròng rã 20 năm. Có người riêng đến khiếu nại vài chục ký...

Cách đây 10 năm, trước hội VIII của các Giám mục Việt Nam, một thời điểm nguy hiểm do nhiều linh mục, tu sĩ, giáo dân trong và ngoài nước gặp tai nạn của các Giám mục lập ra Ủy ban Công lý và hoà bình. Tháng 10-2010, Ủy ban Công lý và hoà bình ra đời. Qua hơn nửa năm, nhân số vấn đề có 2 vấn đề là Chế độ và Tình thế kỷ những cũng đã làm được một số công việc, tập lên bao tía hy vọng cho người dân trong đất nước và ngoài đất nước. Đó là hai văn bản gửi Ủy ban nhân dân Đà Nẵng và Ủy ban Dân Dõ và Ủy ban nhân dân tỉnh Sóc Trăng về đất đai của dòng Chúa quan phòng Portieux. Đức cha Chế độ cũng thân chinh “vi hành” đến một số địa phương để khảo sát và chuộc tội hôm nay khai mạc hội liên tỉnh như một của Ủy ban Công lý và hoà bình, ghi một dấu ấn đáng nhớ không chỉ cho Ủy ban mà còn của cả giáo hội và xã hội

Vi&#t Nam n&#a...

Vinh quang th&#t to l&#n nh&#ng cũng là gánh n&#ng đ&#t ra cho U&# ban Công lý và hoà bình v&# nhi&#m v&# c&#a mình. B&#i Vi&#t Nam, tôn giáo là lĩnh v&#c “nh&#y c&#m và t&#nh”, liên quan đ&#n Công giáo thì s&#nh&#y c&#m đ&#c nâng c&#p h&#n nhi&#u l&#n. Nhà ch&#c trách thì cho r&#ng, trong đ&#u ki&#n hi&#n nay, ch&# duy nh&#t giáo h&#i Công giáo Vi&#t Nam m&#i có kh&# năng t&#p h&#p đ&#c đông ng&#i đ&#t o ra áp l&#c v&#i Nhà n&#c. Các v&# Toà Khâm s&#, Thái Hà, Tam Toà, đ&#ng Chiêm, C&#n D&#u hay nhân v&# x&# án TS Cù Huy Hà Vũ, b&#t gi&# lu&#t s&# Lê Qu&#c Quân, bác sĩ Ph&#m H&#ng S&#n đã minh ch&#ng đ&#u đó.

U&# ban CL&HB s&# làm gì đ&# bao đ&#c v&#ng, hy v&#ng c&#a ng&#i dân c&# trong đ&#o, ngoài đ&#i không tr&# thành n&#i th&#t v&#ng?

U&# ban CL&HB s&# tr&# thành n&#i ti&#p nh&#n văn th&# khi&#u n&#i đ&# chia s&# gánh n&#ng cho các văn phòng ti&#p dân c&#a chính quy&#n chẳng? Và khi nh&#n đ&#c c&# đ&#ng văn th&#, trong đó có c&# văn th&# c&#a các Giám m&#c mà riêng trang đ&#u ch&# đ&# ghi các n&#i “kính g&#i” thì U&# ban s&# x&# lý ra sao? Ch&#ng l&# l&#i “kính chuy&#n” ti&#p. Còn c&# ng&#i đ&# tìm hi&#u, kh&#o sát thì l&#y đâu ra nhân s&# và hi&#u qu&# th&#p vì ngay c&# các nhà báo, thanh tra nhà n&#c đ&# tìm hi&#u, đ&#u tra s&# vi&#c còn khó khăn khi mu&#n ti&#p c&#n thông tin.

U&# ban CL&HB ch&#c ch&#n s&# có nhi&#u văn th&# nh&# các văn th&# đã g&#i UBND Đà N&#ng và Sóc Trăng v&#a qua nh&#ng r&#i s&# r&#i t&#m vào “s&# im l&#ng đáng s&#” hay tình tr&#ng “ném đá ao bèo”?

Có l&# tr&#c m&#t, căn c&# vào th&#c t&# nhân s&#, t&# ch&#c c&#a U&# ban CL&HB cũng nh&# th&#c ti&#n c&#a xã h&#i Vi&#t Nam, U&# ban nên t&#p trung vào nh&#ng công vi&#c chính sau đây:

- Ph&# bi&#n sâu r&#ng h&#c thuy&#t v&# xã h&#i c&#a Giáo h&#i Công giáo cũng nh&# nhi&#m v&# c&#a U&# ban CL&HB cho nhi&#u ng&#i k&# c&# trong và ngoài đ&#o đ&# tránh o&# t&#ng ho&#c e ng&#i, lo l&#ng thái quá v&# s&# t&#n t&#i và ho&#t đ&#ng c&#a U&# ban. B&#ng cách t&# ch&#c các bu&#i nói chuy&#n, h&#i th&#o, ph&# bi&#n tài li&#u chuy&#n đ&# các đ&#a ph&#ng cũng nh&# trên quy mô giáo ph&#n hay toàn qu&#c, trên báo chí (c&# báo in và internet).

- Khi có sự việc xảy ra ở địa phương nào thì Ủy ban CL&HB ở nơi đó cần tìm hiểu sự việc, chờ đợi tìm hiểu tình hình để rồi thông tin cho ban tìm ra nguyên nhân gây ra quy tắc dung hoà lợi ích các bên. Nên nhớ rằng, không có việc kiện nào thắng kiện và thua kiện. Bởi vậy, các bên nhất là phía Công giáo phải chờ đợi nhân nhân quả và lòng bác ái. Không có khuôn mẫu nào có thể áp dụng cho mọi sự việc nhưng Ủy ban CL&HB cần tìm kiếm các sự việc đã gây ra quy tắc mới cách “êm dịu” trong các tranh chấp giữa phía Công giáo và chính quyền các địa phương để tìm ra những bài học hay, những kinh nghiệm tốt. Chẳng hạn, nhà thờ Cửa Bắc (Hà Nội) những năm chiến tranh có một số hộ dân vào cư trú trong khuôn viên nhà thờ, sống tạm bợ, nhếch nhác. Vào năm 2000, khi chính quyền cho phép nơi đây được tổ chức dâng lễ cho người nước ngoài, giáo xứ muốn cho quang cảnh thánh đường sạch đẹp, đã làm được một ngôi chính quyền di dời những hộ dân cư trú bất hợp pháp đó. Về nguyên tắc, chính quyền đứng ý những địa phương đi đâu khi nhà thờ Hà Nội dời như vậy. Trong khi đó giáo hội luôn nói lời yêu thương không lợi dụng xu hướng ra ngoài đường? Giáo xứ đã chọn cách xây một nhà chung cư, cho mọi hộ một phòng. Các hộ được quy định số đông những giáo xứ mọi có quy định số hộ. Mọi người đều chấp nhận, cảnh quang được tái lập và đạo Công giáo được ca ngợi là đạo thật sự yêu thương con người.

- Với các sự việc quy mô lớn hơn, những liên quan đến chính quyền cấp tỉnh, Ủy ban CL&HB giáo phận cần tìm hiểu kỹ sự việc và báo với Ủy ban CL&HB toàn quốc xin phê duyệt. Trước khi gửi văn thư cho các bên, Ủy ban CL&HB toàn quốc cũng cần tìm hiểu thêm các thông tin liên quan, gặp gỡ để tìm hiểu nguyên nhân gây ra quy tắc. Chúng tôi cho rằng việc xử lý vụ luật sư Lê Quốc Quân (Hà Nội) vừa qua là một cách làm hay. Đức cha Châm đã trực tiếp làm việc với cơ quan hữu trách và thông tin nêu quan điểm để thông tin cho nhà báo và người nước ngoài sự việc không được gây ra quy tắc. Cùng với chính quyền chấp thuận trả nợ cho luật sư Lê Quốc Quân và bác sĩ Phạm Hồng Sơn vào tối ngày 13-4-2011. Tuy nhiên phải khẳng định rằng, nếu không có những buổi cầu nguyện đông đảo ở Hà Nội, Nam Định, Thái Bình, Vinh và những tuyên cáo mạnh mẽ của công đoàn Vinh, công đoàn Doanh nhân –Trí thức Công giáo sẽ không thể có quy tắc như nhanh chóng như vậy từ phía chính quyền. Cũng thông tin, nếu ở Thanh Hoá không thành lập hội nhân mới Ban đòi lại đất đai tôn giáo để nâng lên cũng chưa thể có quy tắc như giao lại 14 cơ sở cho phía Công giáo sử dụng vào cuối năm 2010. Và ngay với cấp đất 6000m² để làm nhà thờ Tam Tòa (Quảng Bình) vừa qua, nếu không có những buổi cầu nguyện khắp giáo phận Vinh năm 2008, chắc cũng còn chờ mãi mãi.

- Nhiệm vụ sự việc, để gây ra quy tắc để thông tin cho mọi người. Chẳng hạn như việc đất đai có nguồn gốc tôn giáo lợi ích chính là việc sử dụng tài sản nhân văn ruồng rẫy. Trong khi Nhà nước lợi ích cho trước thông tin đất đai là sự hiểu toàn dân do Nhà nước là để đi đến. Hay việc để hoạt động giáo dục, ý thức của tôn giáo hiện nay bị giới hạn dù Nhà nước cho trước xã hội hoá song việc giới hạn nguyên tắc của chủ nghĩa Mác là tôn giáo phải tách khỏi trước hết...Các việc này, Ủy ban CL&HB có thể mời các cuộc hội thảo, tọa đàm trao đổi với các nhà nghiên cứu về đạo và để để làm sáng tỏ dần và chọn ra phương án thích hợp.

- Với nhân số cho Ủy ban CL&HB của giáo phận cũng như cấp toàn quyền vô cùng quan trọng. Nhưng ý định đương nhiên là các Giám mục, linh mục để khôn ngoan và biện lĩnh những các uỷ viên phải là những nhà chuyên môn về luật, xã hội học, các trí thức có kinh nghiệm trong xã hội quan hệ đạo và đời theo tinh thần như Đức Benedicto XVI đã chọn là “đời thiêng liêng thiêng, công tác lành mạnh trong bác ái”.

Với đời này, trong bối cảnh toàn cầu hoá và tiến trình dân chủ hoá, giáo hội cũng phải chấp nhận những ý kiến đa chiều, phải biện minh hơn. Nhưng số có những người không giám mục, linh mục cũng biện luận, công kích bất công gây nguy cơ chia rẽ giáo hội. Lâu nay, biện thân những số hay công đoàn thường chỉ cách im lặng. Song chỉ trích không chấp nhận được. Vì Ủy ban CL&HB bệnh viện những đời này như thế nào để biện thân các thành viên của giáo hội cũng có công bình và biện an ủi giúp đỡ các số giúp đỡ những của giáo hội Công giáo?

Khó có thể phác thảo ngay chương trình hành động cho một Ủy ban còn quá mới mẻ. Việt Nam những hãy cố làm việc một cách khôn ngoan theo sự hướng dẫn của Thánh Linh và tin rằng 7 triệu giáo dân luôn cần sự nguy hiểm, luôn sát cánh bên cạnh Ủy ban CL&HB. Vì mọi người luôn hy vọng Ủy ban CL&HB sẽ thổi bùng lên ngọn lửa Công lý- Hoà bình trên mảnh đất Việt Nam yêu dấu.